

ԵՄ, ՏԱՐԱԾԱՇՐՁԱՆ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հայաստան-Եվրամիություն հարաբերությունները և ԵՄ Արևելյան գործընկերություն ծրագիրը

Կիրակոսյան Ա.¹

Հայաստանի անկախությունից ի վեր ԵՄ-ի հետ հարաբերությունները կրել են որակական փոփոխություններ՝ մարդասիրական և տեխնիկական ծրագրերից անցում կատարելով հասարակական կյանքի գրեթե բոլոր ոլորտներում ծավալվող համագործակցության:

ԵՄ-ի հետ հարաբերությունների զարգացումը պայմանականորեն կարելի է բաժանել մի քանի փուլերի, այն է՝ սկզբնական կապերի հաստատում (1991-1996 թթ.), համագործակցության կառուցվածքային ձևաչափի ստեղծում (1996-2006 թթ.) և, սկսած 2006 թ.-ից, փոխադարձ պարտավորություններով ամրապնդված, որակական նոր համագործակցության կայացման շրջան: Համագործակցության այս փուլն իրականացվում է ԵՄ-ի Հարևանության քաղաքականության շրջանակներում, որը կոչված է ամրապնդել ԵՄ-ի և հարևանների միջև համագործակցությունը: Հայաստանն այս նախագծում ընդգրկվել է 2004 թ. հունիսին, 2006թ. նոյեմբերին ԵՄ-ի հետ ստորագրվել է Եվրոպական հարևանության քաղաքականության (ԵՀՔ) Գործողությունների ծրագիրը: Գործողությունների ծրագիրն առանձնացնում է բարեփոխումների մի շարք առաջնային ոլորտներ, որոնք ներառում են արդյունավետ կառավարումը, ժողովրդավարացումը, տնտեսական ազատականացումը, մարդու իրավունքների պաշտպանությունը:

2007թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած Եվրոպական հարևանության քաղաքականության հնգամյա Գործողությունների ծրագրով Հայաստանը հանձնառություն է ստանձնել ութ առաջնային ուղղություններում համագործակցել ԵՄ-ի հետ և զբանցել որոշակի առաջընթաց: Այդ ոլորտներն են արդարադատությունը, մարդու իրավունքները, տնտեսությունը, ներդրումային բարենպաստ պայմանների ստեղծումը, վարչարարությունն ու օրենսդրության մոտարկումը, էներգետիկ ոլորտն ու տարածաշրջանային համագործակցությունը:

Գործողությունների ծրագրի իրականացման աշխատանքները կանոնակարգելու նպատակով ՀՀ նախագահի կարգադրությամբ ստեղծվել է Եվրոպական կառույցների հետ համագործակցությունը համակարգող միջգերա-

¹ ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ, պատմական գիտությունների դոկտոր

տեսչական հանձնաժողով: Սահմանվել է Եվրոպական հարևանության քաղաքականության ՀՀ-ԵՄ գործողությունների ծրագրի կատարումն ապահովող 2009-2011թթ. համար նախատեսված միջոցառումների ցանկը: Համապատասխան ոլորտներում կատարած աշխատանքների վերաբերյալ, ըստ սահմանված ժամանակացույցի, պետական գերատեսչությունների կողմից պարբերաբար հաշվետվություն է ներկայացվում ՀՀ կառավարությանը:

2007թ. հունիսից սկսած Եվրոպական հարևանության քաղաքականության շրջանակներում Հայաստանը հնարավորություն է ստացել միանալու ԵՄ ընդհանուր արտաքին և անվտանգության քաղաքականության հայտարարություններին: Թեև Հայաստանը չի կարող որևէ փոփոխություն մտցնել ԵՄ հայտարարություններում, այս մեխանիզմը հնարավորություն է տալիս նախապես տեղեկացված լինել ԵՄ արտաքին քաղաքականության օրակարգային խնդիրներին և, շահերի համընկնման դեպքում, միանալ դրանց՝ արտահայտելով ՀՀ դիրքորոշումն այս կամ այն հարցի վերաբերյալ:

2008թ. դեկտեմբերի 3-ին Եվրոպական հանձնաժողովը հանդես եկավ ԵՄ Խորհրդին և Եվրոպական խորհրդարանին ուղղված հաղորդակցությամբ, որտեղ ներկայացրեց նոր՝ Արևելյան գործընկերության առաջարկը: Նախնական առաջարկը մշակվել էր Լեհաստանի և Շվեդիայի կողմից, ապա արժանացել Եվրոպական գագաթաժողովի հավանությանը, հասցեագրվել էր Եվրոպական հանձնաժողովին՝ Արևելյան հարևանների հետ առավել սերտ համագործակցություն հաստատելու, ԵՄ պետությունների առաջարկությունները լրամշակելու նպատակով:

Արևելյան գործընկերության մեջ են մտնում մի կողմից ԵՄ պետությունները, իսկ մյուս կողմից նախկին ԽՍՀՄ Եվրոպական հատվածի պետությունները՝ Ուկրաինան, Բելառուսը, Մոլդովան, Վրաստանը, Հայաստանը և Ադրբեջանը: Հաղորդակցության մեջ ընդգծված էր, որ Արևելյան գործընկերությունը զարգանալու է Ռուսաստանի հետ ԵՄ ռազմավարական համագործակցությանը զուգահեռ: Հայաստանի նախնական արձագանքը Արևելյան գործընկերության վերաբերյալ դրական էր: Այն ձևակերպվել էր 2008 թ. ՀՀ Նախագահի Բրյուսել կատարած այցի ընթացքում ստորագրված համատեղ կոմյունիկեում, որտեղ աջակցություն էր հայտնվում ԵՄ տարածաշրջանային նոր նախաձեռնություններին:

Արևելյան գործընկերության մեկնարկով ՀՀ-ԵՄ համագործակցությունը ստացավ նոր որակ: 2009 թ. մայիսի 7-ին Պրահայում կայացավ ԵՄ քսանյոթ պետությունների և Հայաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի, Մոլդովայի, Ադրբեջանի, Վրաստանի ղեկավարների գագաթաժողովը, որն ազդա-

րարեց Արևելյան գործընկերության մեկնարկը: Հայաստանի պատվիրակությունը ղեկավարում էր ՀՀ նախագահ Մերժ Մարգարյանը: Գազաթաժողովի ընթացքում ստորագրվեց Արևելյան գործընկերության վերաբերյալ համատեղ հռչակագիրը՝ հիմք դնելով առավել սերտ համագործակցությանն ու նոր նախաձեռնությունների իրականացմանը նախկին ԽՍՀՄ եվրոպական հատվածի վեց պետությունների հետ:

Արևելյան գործընկերությամբ նախատեսված է համագործակցության ինստիտուցիոնալ շրջանակ, որն իր մեջ ներառում է 1) Գազաթաժողով, երկու տարին մեկ անգամ՝ ԵՄ անդամ և Արևելյան գործընկեր երկրների ղեկավարների մասնակցությամբ (27+6 ձևաչափով), 2) ԵՄ անդամ և գործընկեր երկրների արտգործնախարարների տարեկան նիստ, 3) Բազմակողմ համագործակցության թեմատիկ պլատֆորմների հանդիպումներ, 4) Յուրաքանչյուր պլատֆորմի աշխատանքները օժանդակող փորձագիտական հանդիպումներ, 5) խորհրդարանական համագործակցություն (Եվրոնեստ): Բացի այդ, գործում է նաև քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների համար մշակված հատուկ ձևաչափը:

Արևելյան գործընկերությանը 2010-2013 թթ. ընթացքում հատկացվելու է 600 մլն եվրո, որից 350 մլն.՝ երկկողմ և 250 մլն.՝ բազմակողմ ձևաչափերի համար:

Արևելյան գործընկերության օրակարգի հիմնական մասը ձևավորվելու է ԵՄ-Արևելյան գործընկեր երկկողմ հարթությունում: Բոլոր Արևելյան գործընկերներին առաջարկվում է ստորագրել Ասոցացման համաձայնագրեր, որոնք տարբերվելու են՝ առանձին երկրների համագործակցության պահանջներին և խնդիրներին համապատասխան: Ասոցացման համաձայնագրերը կանոնակարգելու են ԵՄ օրենսդրության հետ համակարգված մոտարկումը և տարբեր ոլորտներում ընթացակարգերի ներդաշնակեցումը: Համաձայնագրեր կնքվելու համար գործընկեր երկրները պետք է արձանագրեն առաջընթաց մարդու իրավունքների և ժողովրդավարության ոլորտներում:

Եվրամիության հետ ՀՀ համագործակցությունը կարգավորող հիմնական փաստաթուղթը՝ Գործընկերության և համագործակցության համաձայնագիրը, ուժի մեջ է մտել 1999թ. հուլիսին՝ 10 տարի ժամկետով: Ըստ համաձայնագրի համապատասխան դրույթի՝ ժամկետը լրանալուց հետո այն տարեկան ինքնաբերաբար երկարաձգվում է: 2009թ. նոյեմբերին Եվրահանձնաժողովի կողմից ԵՄ խորհրդին է ներկայացվել Հարավային Կովկասի երկրների հետ ասոցացման համաձայնագիր կնքվելու համար բանակցություններ վարելու մանդատի նախագիծ, որը ներկայումս գտնվում է ԵՄ ներքին քն-

նարկումների փուլում: Ակնկալվում է, որ բանակցությունները կսկսվեն ման-դատը ստանալուն հաջորդած առաջիկա ամիսների ընթացքում: Հայաստանը պատրաստակամություն է հայտնել աշխատել նոր փաստաթղթի նախագծի շուրջ:

Ասոցացման համաձայնագրում արտացոլվելու են տնտեսական ին-տեգրման, տեղաշարժի և էներգետիկայի հարցերի վերաբերյալ համագոր-ծակցության ուղենիշները: Համաձայնագիրն ունենալու է նաև ԵՄ ընդհանուր արտաքին և անվտանգության քաղաքականության, Եվրոպական պաշտպա-նության և անվտանգության քաղաքականության մասին համագործակցու-թյան բաղադրիչներ:

Ասոցացման համաձայնագիրը նպատակ ունի խորացնելու ԵՄ հետ գործընկեր երկրների քաղաքական ասոցացումը և խթանելու տնտեսական ինտեգրումը՝ ԵՄ օրենսդրության և չափանիշների հետ մոտարկման և եր-կուստեք շուկաներ մուտք ապահովելու նպատակով: Ասոցացման համաձայ-նագիրն ընդգրկելու է խորացված և համապարփակ ազատ առևտրի համա-ձայնագրի դրույթներ կամ այն կնքելու ուղենիշ: Այն փոխարինելու է ներկա-յում գործող Գործընկերության և համագործակցության համաձայնագիրը:

ՀՀ-ԵՄ Ասոցացման համաձայնագրի, ինչպես նաև Խոր և համապար-փակ ազատ առևտրի (ԽՀԱԱ) համաձայնագրի բանակցային գործընթացնե-րում հատկապես կարևորվում է Արևելյան գործընկերությամբ նախատես-ված պետական կառավարման մարմինների զարգացման համապարփակ ծրագիրը: Արևելյան գործընկերության Պետական կառավարման մարմիննե-րի զարգացման համապարփակ ծրագրի (Comprehensive Institution Building Program-CIB) նպատակն է աջակցել այս գործընթացին՝ Եվրոպական հար-ևանության և գործընկերության գործիքի Ազգային ինտիկատիվ ծրագրով (2011-2013 թթ.) նախանշված 32 միլիոն եվրո հավելյալ ռեսուրսներով: Ծրա-գիրը հիմնված կլինի Շրջանակային փաստաթղթերի (Framework Documents) վրա, որոնցում կնշվեն հզորացման ենթակա առանցքային կառույցները և հիմնական խնդիրները, ինչպես նաև Բնաստիտուցիոնալ բարեփոխման ծրագ-րերը (Institutional Reform Plans), որտեղ կուրվագծվեն յուրաքանչյուր ընտր-ված կառույցի մասով ձեռնարկվելիք միջոցառումները, անհրաժեշտ ֆինան-սական միջոցներն ու ներդրումները:

ՀՀ վարչապետի 2010թ. փետրվարի 5-ի որոշմամբ Էկոնոմիկայի նախա-րարը նշանակել է Հայաստանի Հանրապետությունում Եվրոպական Միու-թյան Արևելյան գործընկերության շրջանակներում իրականացվելիք պետա-կան կառավարման մարմինների զարգացման համապարփակ ծրագրի ազ-

գային համակարգող: Նույն որոշմամբ սահմանվել է, որ Եվրոպական Միության հետ Ասոցացման համաձայնագրի շուրջ և Արևելյան գործընկերության շրջանակներում նախատեսվող բանակցային բոլոր փուլերում հայկական կողմից բանակցությունները վարում է ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունը:

Եվրոպական Միության հետ հարաբերությունների զարգացումը կարևորվում է նաև նկատի ունենալով նրա հսկայական առևտրատնտեսական և ներդրումային հնարավորությունները: 2009թ. փետրվարին Եվրոպական հանձնաժողովն իրականացրել է անկախ փորձագիտական հետազոտություն, որի եզրակացություններում նպատակահարմար է համարվում Հայաստանին ներկայացնել խոր և համապարփակ ազատ առևտրի համաձայնագրի կնքման առաջարկություն: Նախատեսվում է, որ առևտրի համաձայնագիրը ասոցացման համաձայնագրի մաս է կազմելու:

ՀՀ վարչապետի 2009թ. նոյեմբերի Հայաստան-Եվրամիություն խոր և համապարփակ ազատ առևտրի համաձայնագրի բանակցային գործընթացը կազմակերպելու մասին որոշման համաձայն, հաստատվել է Հայաստան-Եվրամիություն ԽՀԱԱ համաձայնագրի բանակցային գործընթացն ապահովող մարմինների գործունեության կառուցվածքը և կանոնակարգը, ինչպես նաև ստեղծվել է Հայաստան-Եվրամիություն ԽՀԱԱ համաձայնագրի բանակցային գործընթացն ապահովող միջգերատեսչական հանձնաժողով:

Խոր և համապարփակ ազատ առևտրի համաձայնագիրն ենթադրելու է ոչ միայն մաքսային դրույքաչափերի շուրջ փոխհամաձայնություն, այլև առավել խորը համագործակցություն ընդհանուր տնտեսական քաղաքականության մշակման գործում: Արևելյան գործընկերության բազմակողմ պլատֆորմներից մեկը դառնալու է այս հարցում ԵՄ-ի հետ համագործակցության հիմնական հարթակը, այն ուղենշով, որ երկկողմ պայմանագրերի ստորագրումից հետո աշխատանքներ տարվեն նաև Հարևանության միացյալ տնտեսական տարածք ձևավորելու ուղղությամբ, որտեղ գործելու է նույն առևտրատնտեսական ռեժիմը բոլոր մասնակցիների՝ այդ թվում գործընկերների միջև:

ՀՀ-ԵՄ հարաբերություններում մարդու իրավունքների հարցով երկխոսության մեխանիզմ ստեղծելու վերաբերյալ ԵՄ առաջարկը շրջանառության մեջ է դրվել 2008թ. հունիսին ՀՀ-ԵՄ համագործակցության կոմիտեի հերթական նիստի ընթացքում: Այն Եվրոպական հարևանության քաղաքականության երկրների հետ մարդու իրավունքների հարցերով երկխոսություն սկսելու մասին ԵՄ որոշման մասն է կազմում: Ներկայումս ԵՄ-ը մարդու իրավունքներին նվիրված երկխոսության մեջ է ներգրավված աշխարհի ավելի

քան 30 երկրների՝ այդ թվում ԱՄՆ, Ռուսաստանի, Չինաստանի հետ: ՀՀ-ԵՄ համագործակցության օրակարգում մարդու իրավունքների հարցերով քննարկումներն առավել համակարգային բնույթ են ստացել ՀՀ-ԵՄ Գործողությունների ծրագրի ընդունումից հետո: Մարդու իրավունքների խնդիրը լիարժեքորեն արտահայտված է Գործողությունների ծրագրում՝ հանդիսանալով վերջինիս ութ գերակայություններից մեկը:

ԵՄ հետ միջխորհրդարանական համագործակցությունը տեղի է ունենում ՀՀ-ԵՄ Խորհրդարանական համագործակցության կոմիտեի շրջանակներում: 2009թ. ապրիլին Երևանում կայացավ ՀՀ-ԵՄ Խորհրդարանական համագործակցության կոմիտեի հերթական՝ 10-րդ նիստը, որին մասնակցելու նպատակով Երևան էր ժամանել ԵՄ խորհրդարանականների պատվիրակությունը: ԵՄ երկրների և ԵՄ-ի արևելյան հարևանների միջև համագործակցության խորհրդարանական պլատֆորմ ձևավորելու առաջարկն առաջին անգամ համատեղ օրակարգում հայտնվել է ԵՄ և վերոնշյալ երկրների միջև ձևավորված Միջխորհրդարանական համագործակցության կոմիտեների մասնակցությամբ հրավիրված համաժողովի հայտարարության մեջ, որտեղ ի թիվս Եվրոպական հարևանության քաղաքականության ամրապնդման այլ առաջարկների, նշված էր ԵՄ և արևելյան հարևանների միջև խորհրդարանական վեհաժողով ստեղծելու անհրաժեշտությունը: 2008թ. սեպտեմբերին Եվրոպական խորհրդարանի նախագահ Հանս Գերտ Փոթերինգը ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահին հասցեագրված նամակում, հղում կատարելով վերոհիշյալ համաժողովի հայտարարությանը, առավել ամբողջական ներկայացրեց ԵՄ հարևանություն-Արևելք (EURONEST) խորհրդարանական վեհաժողովի գաղափարը: Ըստ այդ առաջարկի՝ «Եվրոնեստ» խորհրդարանական վեհաժողովը պետք է դառնա մասնակից կողմերի միջև միջխորհրդարանական երկխոսության կառույց, որը կազմավորվելու է մի կողմից Եվրոպական խորհրդարանի, իսկ մյուս կողմից Արևելյան հարևանների խորհրդարանների հավասար թվով պատգամավորներից: Եվրոնեստի գաղափարը ներառված է Պրահայում ընդունված Արևելյան գործընկերության հռչակագրում: Հայկական կողմը ողջունել և կարևորել է «Եվրոնեստ»-ի գաղափարը և միջխորհրդարանական համագործակցությունը Արևելյան գործընկերության շրջանակներում:

2010թ. փետրվարին Եվրոպական խորհրդարանն ընդունեց «Եվրոնեստ»-ի սահմանադիր ակտի և կանոնակարգի նախագծերը: Ներկայումս փաստաթուղթը քննարկվում է գործընկեր երկրների կողմից: Ըստ ներկայաց-

ված նախագծի՝ վեհաժողովը կազմված կլինի ԵՄ խորհրդարանի 60 և գործընկեր երկրների խորհրդարանների 10-ական պատգամավորներից:

2008թ. նոյեմբերին ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսյանի Եվրոպական կառույցներ կատարած այցի ընթացքում համաձայնություն է ձեռքբերվել ԵՄ խորհրդատուների խումբ Հայաստան գործուղելու մասին: Ստորագրված հուշագրի համաձայն 6 ամիս ժամկետով ՀՀ գործուղվեց ԵՄ խորհրդատուների խումբ: ԵՄ խորհրդատուների կողմից ՀՀ-ին տրամադրվող աջակցությունն արտահայտվում է պետական մարմիններին և գերատեսչություններին խորհրդատվական օժանդակության հատկացմամբ: 2009թ. սեպտեմբերին կայացած ՀՀ-ԵՄ համագործակցության նիստի ընթացքում ԵՄ կողմից հայտարարվեց խորհրդատուների խմբի գործունեությունը ևս մեկ տարով երկարաձգելու մասին: ԵՄ Խորհրդատվական խումբը համագործակցում է ՀՀ գերատեսչությունների հետ՝ հակակոռուպցիոն ռազմավարության, կառավարման բարեփոխման, մարդու իրավունքների, խոր և համապարփակ ազատ առևտրի համաձայնագրի կնքման, պետական պարտքի կառավարման, մաքսային վարչարարության արդյունավետության բարձրացման և դիվանագիտական ակադեմիայի հիմնադրման ուղղություններով:

ԵՄ հետ բանակցություններում հայկական կողմը շարունակաբար բարձրացնում է ՀՀ քաղաքացիների համար ԵՄ երկրներ մուտքի արտոնագրերի ստացման գործընթացը դյուրացնելու խնդիրը: Այդ նպատակով Հայաստանը հայտարարել է, որ պատրաստակամ է արագացնել ռեադմիսիայի (հետընդունման) համաձայնագրերի կնքումը² ԵՄ առանձին պետությունների հետ, ինչպես նաև քննարկել ԵՄ հետ՝ որպես մեկ ամբողջական միավոր, շրջանակային համաձայնագիր ստորագրելու տարբերակը: ՀՀ կողմից ԵՄ պաշտոնյաների հետ բանակցությունների ընթացքում շեշտվում է, որ 2009թ. մայիսի 7-ին Պրահայում կնքված Արևելյան գործընկերության հռչակագրում ամրագրված է, որ «անվտանգ միջավայրում քաղաքացիների ազատ տեղաշարժը և մուտքի արտոնագրերի ռեժիմի ազատականացումը Արևելյան գործընկերության կարևոր բաղադրիչներից են»: Այս առումով, կարևորվում է Հայաստանի քաղաքացիների համար ԵՄ մուտքի արտոնագրերի տրամադրման պարզեցմանն ուղղված Եվրոպական Միության հետ գործընթացի ամբողջականացումը: Հայկական կողմն արտոնագրերի տրամադրման ռեժիմի դյուրացման

² Հայաստանի Հանրապետությունը ԵՄ երկրներից հետընդունման երկկողմ համաձայնագրեր է կնքել Դանիայի, Լիտվայի, Գերմանիայի, Բուլղարիայի, Բենելյուքսի (Բելգիա, Լյուքսեմբուրգ, Նիդերլանդներ) երկրների, Շվեդիայի հետ, բանակցային փուլում են գտնվում նմանատիպ համաձայնագրերի կնքումը Լեհաստանի և Չեխիայի հետ:

հարցը մշտապես բարձրացնում է նաև ԵՄ անդամ երկրների հետ երկկողմ շփումներում:

ԵՄ կողմից Հայաստանին յուրաքանչյուր տարի հատկացվող անմիջական բյուջետային օգնությունը նպատակաուղղված է հայկական կողմից ՀՀ-ԵՄ Գործողությունների ծրագրի իրականացմանն օժանդակելուն: ԵՄ օժանդակության՝ Ազգային ինդիկատիվ ծրագրով՝ 2007-2010թթ. համար նախատեսված է 98.4 միլիոն եվրո: Ըստ Ազգային ինդիկատիվ ծրագրի՝ բյուջետային հատկացումները պետք է ուղղվեն երեք հիմնարար խնդիրների լուծմանը. օրենքի գերակայությունն ապահովող կառավարում, վարչական հզորությունների ստեղծում, աղքատության նվազեցում: Յուրաքանչյուր տարի՝ Եվրոպական կողմի հետ համատեղ, այս երեք խնդիրների շրջանակում ընտրվում է գերակա ուղղություն: ՀՀ շահագրգիռ գերատեսչությունների հետ քննարկումների արդյունքում Եվրոպական կողմը կազմել է 2011-2013թթ. Ազգային ինդիկատիվ ծրագիրը, որով հատկացումների ծավալը գրեթե կրկնապատկվել է: Ի տարբերություն նախորդ տարիների, փաստաթղթում շեշտվում է ԵՄ ներգրավվածության և հատկացումների ավելացման անհրաժեշտությունը ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագրերում:

Եվրոպական հարևանության և գործընկերության գործիքն ունի նաև տարածաշրջանային կիրառում՝ Անդրսահմանային համագործակցության ծրագրի միջոցով, որի մասնակից կարող են դառնալ Սևծովյան տարածաշրջանի երկրները:

Հաշվի առնելով համաշխարհային ֆինանսա-տնտեսական ճգնաժամի բացասական ազդեցությունը, Հայաստանը դիմել էր Եվրոպական Միությանը՝ մակրոֆինանսական աջակցություն ստանալու խնդրանքով: 2009թ. նոյեմբերի 30-ին ԵՄ խորհուրդը որոշում է ընդունել Հայաստանին տրամադրել 100 մլն. եվրո մակրոֆինանսական օգնություն:

Արևելյան գործընկերության շրջանակներում բազմակողմ համագործակցությունն իրականացվելու է չորս տարբեր թեմատիկ պլատֆորմների միջոցով. 1) ժողովրդավարություն, արդյունավետ կառավարում և կայունություն (Democracy, Good Governance and Stability), 2) տնտեսական ինտեգրում և համապատասխանեցում ԵՄ քաղաքականության հետ (Economic Integration and Convergence with EU Policies), 3) էներգետիկ անվտանգություն (Energy Security) և 4) մարդկանց միջև շփումներ (People to People Contacts):

Առաջին պլատֆորմն ընդգրկում է պետական կառավարման ոլորտում բարեփոխումների, արդարադատության, քաղաքացիական հասարակության ներգրավվածության վերաբերյալ համագործակցության հարցեր: Երկրորդ

պլատֆորմը հիմնականում ուղղված է խորացված և համապարփակ ազատ առևտրի գոտիների ստեղծմանը, ինչպես նաև սոցիալ-տնտեսական հարցերի շուրջ համագործակցությանը: Երրորդ պլատֆորմը կենտրոնանում է համատեղ էներգետիկ ծրագրերի վրա: Չորրորդ պլատֆորմը հիմնականում ուղղված է գիտության, կրթության և մշակույթի խնդիրների շուրջ համագործակցությանը: Որոշ բնագավառներում թեմատիկ պլատֆորմների գործունեությանն աջակցելու նպատակով ստեղծվելու են աշխատանքային խմբեր:

Այսպիսով, Արևելյան գործընկերությունը թեև իրականացվելու է Եվրոպական հարևանության քաղաքականության շրջանակներում, սակայն ավելի հեռու է գնալու ԵՀՔ սովորական փաթեթից՝ առաջարկելով խորացված համագործակցություն արևելյան հարևանների համար թե՛ քաղաքական, և թե՛ տնտեսական ոլորտներում: